

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 11/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Markom Parom, Advokátska kancelária, Šancová 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tpo 30/2014 z 20. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2014 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 30/2014 z 20. mája 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

„Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Tpo/30/2014 zo dňa 20.05.2014 nenachádza oporu v Trestnom poriadku, bráni v riadnom a zákonom dokazovaní a v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru porušuje právo poškodeného na spravodlivé konanie a rozhodnutie v primeranej lehote. Bez jednoznačného záveru o duševnom stave obvineného pritom nie je možné v konaní rozhodnúť a to nielen o vine, treste a náhrade škody, ale ani o prípadnom ochrannom opatrení podľa §§ 73, 81 Tr. por. ...

Konanie pred sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 0Tp/432/2013 začalo na návrh oprávnenej osoby - prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave, v konaní nie je možné konštatovať žiadne porušenie ustanovení Trestného poriadku (§ 189 ods. 1 písm. c/ TP), ani nesprávnosť výroku o nariadení vyšetrenia duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom zariadení (§ 189 ods. 1 písm. a/ TP), ktorý je správny a úplný, navyše je v súlade s odôvodnením, keď vychádza z vykonaného dokazovania, odvoláva sa na doterajšiu nemožnosť dospieť k jednoznačnému záveru o duševnom stave obvineného a v rozhodujúcej miere výrok odôvodňuje správou znaleckej organizácie PNPP Pezinok o nemožnosti posúdenia duševného stavu vyšetrením ambulantnou formou.

Podstatou a zmyslom základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. V mojom prípade kolidujú práva obvineného s povinnosťou štátu na objasňovaní trestných činov, zistení páchatela

a umožnení získať poškodenému náhradu škody. Práva obvineného nie sú bezbrehé, nemôžu bezhranične obmedzovať OČTK na dokazovaní a objektívnom zistení skutkového stavu ako aj otázok rozhodujúcich pre meritórne rozhodnutie vo veci. V prípade akceptovania rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Tpo/30/2014 nastane situácia v ktorej sa OČTK ocitnú v tzv. bludnom kruhu, keďže opakovaným výsluchom [REDACTED] a [REDACTED], ani ambulantným vyšetrením obvineného sa k jednoznačnému záveru o jeho duševnom stave nedopracujú a nariadenie skúmanie duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom zariadení je bez uvedenia adekvátneho a dostatočného dôvodu považované za predčasné...

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20.05.2014, sp. zn. 3Tpo/30/2014 vychádza pri odmietnutí nariadenia vyšetrenia duševného stavu obvineného [REDACTED] [REDACTED] pozorovaním v zdravotníckom zariadení podľa § 148 ods. 3 Tr. por. z nesprávneho záveru, že (str. 8 uznesenia KS BA):

(i) cieľom pribratia znaleckého ústavu do konania bolo podľa rozhodnutia vyšetrovateľa preskúmanie správnosti znaleckých posudkov [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED] o čom vo vyjadrení PNPP (č. l. 2171) nie je ani zmienka

(ii) znalecká organizácia bola pribratá za účelom preskúmania správnosti znaleckých posudkov [REDACTED] a [REDACTED] a rozhodnutie o nariadení vyšetrenia duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom zariadení je predčasné a mimo požiadavky vyšetrovateľa

(iii) cieľom pribratia ústavu do konania nie je vyšetrenie duševného stavu obvineného, ale preskúmanie záverov znaleckých posudkov a z nich vyplývajúcich vyjadrení znalcov, ktoré vyznievajú odlišne.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Tpo/30/214 zo dňa 20.05.2014, ktorým bolo zrušené uznesenie sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislave I zo dňa 23.09.20 13, sp. zn. 0Tp/43212013 bolo porušené základné právo poškodeného [REDACTED] [REDACTED] na spravodlivý súdny proces a prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

garantované č. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 56 ods. 2, ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Tpo/30/2014 zo dňa 20.05.2014 a vec vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov uhrádza sťažovateľ trovy konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli zo svojho, nakoľko si trovy konania neuplatnil podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z.“

Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu, aby doručil listiny preukazujúce jeho aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti, doručil 5. januára 2015 prostredníctvom emailového podania štyri listiny, a to potvrdenie o podaní faxového podania na Prezídium Policajného zboru, NaKA, Národná jednotka finančnej polície vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-241/NKA-FP-BA-2012 z 5. januára 2015 (ďalej len „potvrdenie o faxovom podaní“), obsahom ktorého bola listina označená ako „Vyrozumenie o prevzatí právneho zastúpenia poškodeného, pripojení sa k trestnému stíhaniu a uplatneniu si nároku na náhradu škody podľa §§ 46 a nasl. TP z 5. januára 2015“, ďalej listinu označenú ako „Vyrozumenie o prevzatí právneho zastúpenia poškodeného, pripojení sa k trestnému stíhaniu a uplatneniu si nároku na náhradu škody podľa §§ 46 a nasl. TP z 5. januára 2015“ (ďalej len „uplatnenie nároku na náhradu škody“), listinu označenú ako „plnomocenstvo z 5. augusta 2014“, v ktorom sťažovateľ ako splnomocniteľ splnomocňuje advokáta na zastupovanie v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-241/NKA-FP-BA-2012 a zápisnicu o výsluchu sťažovateľa ako svedka – poškodeného z 24. apríla 2008 ČVS: KRP-59/OEK-BA-2008 Gb (ďalej len „zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného“).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu. Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že svoju aktívnu legitímáciu na podanie sťažnosti odvodzuje od svojho postavenia poškodeného v trestnom konaní. Vzhľadom na to, že z obsahu namietaného uznesenia krajského súdu, ako aj z obsahu príloh sťažnosti nevyplýva sťažovateľom tvrdená skutočnosť o jeho aktívnej legitímácii, bol sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzvaný na doplnenie sťažnosti, teda na odstránenie nedostatkov podanej sťažnosti.

Dodatočne doručenými listinami neboli odstránené nedostatky sťažnosti a sťažovateľ nepreukázal, že je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti. Z ustanovenia § 49 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľom je fyzická osoba, ktorá by mala v konaní vedenom Prezídiom Policajného zboru, Národnou kriminálnou agentúrou, Národnou jednotkou finančnej polície pod ČVS: PPZ-241/NKA-FP-BA-2012 vystupovať v postavení poškodeného, ktorý si v rámci uvedeného trestného konania uplatnil nárok na náhradu škody. Z príloh predložených spolu so sťažnosťou, ako ani z dodatočne predložených listín predložených na výzvu ústavného súdu právny zástupcom sťažovateľa takéto postavenie sťažovateľa ako fyzickej osoby nebolo preukázané. Z dodatočne predloženej zápisnice o výsluchu svedka – poškodeného vyplýva, že sťažovateľ je, resp. v čase výsluchu bol, konateľom obchodnej spoločnosti, ktorej mala trestnou činnosťou ňou označených osôb vzniknúť majetková škoda. Pokiaľ by teda škoda vznikla obchodnej spoločnosti, nebolo by možné sťažovateľa ako fyzickú osobu považovať za osobu oprávnenú na podanie sťažnosti. V takom prípade by osobou oprávnenou na podanie sťažnosti bola právnická osoba. Z obsahu ďalšej ústavnému súdu dodatočne predloženej listiny – uplatnenia nároku na náhradu škody z 5. januára 2015 (táto listina bola aj v trestnom konaní

predložená 5. januára 2015, teda po uplynutí piatich mesiacov od podania sťažnosti ústavnému súdu, pozn.), nie je možné zistiť, či bol uplatnený nárok na náhradu škody fyzickou alebo právnickou osobou, vzhľadom na to, že listina takýto údaj neobsahuje. V ďalšej dodatočne pripojenej listine – v plnomocenstve z 5. augusta 2014 – je síce ako splnomocniteľ uvedený sťažovateľ ako fyzická osoba, tento údaj je však v rozpore s obsahom predloženej zápisnice o výsluchu svedka – poškodeného. V danej situácii teda nemohol ústavný súd inak, ako konštatovať, že sťažovateľ ani na výzvu ústavného súdu nepreukázal, či je aktívne legitimovanou osobou na podanie sťažnosti. Z predložených listín ústavný súd nemohol zistiť, či sťažovateľom je skutočne osoba oprávnená na podanie sťažnosti.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že taký nedostatok, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Ústavný súd z uvedeného dôvodu a so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť nie je objektívne spôsobilá vyvolať začatie konania,

pretože nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec ústavný súd uvádza, že sťažnosť bolo možné odmietnuť aj z dôvodu nesplnenia ďalšej náležitosti predpísanej zákonom o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jedným z dôvodov na odmietnutie návrhu (sťažnosti) je aj nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pričom k obligatónym náležitostiam návrhu na začatie konania patrí podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj návrh na rozhodnutie (petit), ktorý musí byť vymedzený presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania, teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08).

V danom prípade sťažovateľom (ktorý je zastúpený advokátom, tzn. kvalifikovaným právnym zástupcom) navrhovaný petit uvedeným požiadavkám zjavne nezodpovedá. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov namieta len uznesenia Okresného súdu Bratislava I a krajského súdu, postup týchto súdov pri rozhodovaní však už nenamieta, teda nežiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práva na urýchlené rozhodnutie postupom Okresného súdu Bratislava I či krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že podmienky na jej prijatie na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol pre nesplnenie náležitostí predpísaných zákonom.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2015